

OBSAH.

KNIHA III.

DŮCHODY VÝROBNÍ.

9. Domanium finanční str. 3.
Rekapitulace 3. Rozhled po finančním domaniu toho času v rukách státův a obcí se nalézajících 4. Budžetní význam domaniových (výrobních) příjmů označených číslicemi v jednotlivých státech evropských 5.
10. Příjmy z výroby hmotných statků směnných, z bankovních a pojišťovacích závodů str. 6.
Statky rolnické a lesnické, závody průmyslové 6. Povolání a schopnost státu k takovým výrobám 7. Zeizování nebo propachtování statků rolnických 11. — Statky lesní; postavení státu a obcí; skutečný státní majetek lesní v jednotlivých zemích 13. Tiskařské a novinářské závody 14. Bankovní závody a j. 15.
11. Domanium komunikační str. 16.
Povaha komunikací 16. Historické postavení obcí ke komunikacím 17. Nynější finanční význam jejich; mýta 18.
12. Domanium dopravní str. 20.
Rozdílné závody dopravní; pokroky moderní techniky dopravní 20. Postavení státu naproti velikým podnikům dopravním 21; zřetěle finanční 24.
13. Pošta str. 26.
Historický vývoj zařízení posilacích 26. Moderní pošta 28. Povolání státu 28. Finanční uvažování a význam pošty 29. Základy tarifování poštovního 32.

§. 14. Telegraf str. 34.

Vývoj telegrafie 34. Tarifování 34. Telefon 35.

§. 15. Železnice str. 36.

Historický vývoj postavení, jež stát k podnikání a výkonu drah železných zaujal v jednotlivých zemích 36.

Rakousko 38; prvotný vývoj až do roku 1841; státní dráhy až do roku 1858; výhradně soukromé dráhy od r. 1858—1874; subvence dávaná drahám soukromým; zejména garancie výnosové. Obrat, jenž nastal r. 1873 a dvoji jeho příčiny. Postáťování; stavba státních drah, státní výkon.

Uhry 41; vývoj od roku 1867—1880; obrat ve směru k soustavě státních drah.

Prusko 42; prvotné postavení státu; rozhodná akce postáťovací od r. 1874.

Rusko 43; finanční obtížení státu skrze soukromé dráhy; obrat k postáťování od roku 1880.

Francie 44; převaha soukromých drah.

Italie 45; převaha politických zřetelů při vývoji železniectví; postáťování všech drah r. 1885 — ale soukromý výkon.

Anglie a Spojené Státy Severoamerické 45;

Otázka, má-li nebo nemá-li stát ujmouti se dopravy železničné. Správné formulování otázky; výhody a újmy tu státní, tam soukromé správy 46.

Základy tarifování železničného 50. Monopolické postavení podniku železničného. Rozdílné zásady a snahy správní 51. Minimum cen (sazeb) dopravních 53; náklady výrobní (svěstojné výlohy); rozdílné elementy jejich. Maximum sazeb 57.

Literatura 59.

§. 16. Mincovna str. 60.

nejší pojmání mincovních funkcí státních; mizení finančních důchodů mincovních 60. Ražebné 61. Mimořádné důchody, jež vznikají někdy při dvojitě měně 61. Důchody z mince drobné 62. Puncování 62. Cejchování. Ověřování váhy statků 63.

- §. 17. Lotterie str. 63.

Dvojitý způsob: lotto číslové a lotterie třídní 63. Obecné mínění o lotterii; zrušování její 64. Lotterie úroková 65.

KNIHA IV.

DŮCHODY BERNÍ.

ROZDÍL I.

POPLATKY.

- §. 18. Co jest poplatek str. 71.

Definice poplatku 71; úhrada daňová — úhrada poplatková 73. Historické základy poplatků, sportule a taxy 74. Historie kolku 75. Moderní pojmání poplatků 76. Nepravé poplatky 77. Obtíže v praxi 79.

Vývoj theorie poplatků; německá literatura v popředí 79.

- §. 19. Soustava vyměřování a placení poplatků str. 81.

Soustava poplatků plyne ze soustavy správních činností 81. Poplatky ponechané veřejným zřízencům 83.

Vyměřovací základ poplatků 84. Rozdílné sazby: pevná, měnivá, hodnotná, poměrná, progressivní 84.

Placení poplatků 85. Kolek 86.

ROZDÍL II.

DANĚ. VŠEOBECNÁ THEORIE.

- §. 20. Co jest daň? str. 89.

Definice daně; výklad znaků pojmových 89. Věcný a formální důvod daně 93. Účel daně 93. Pramen daně 95.

- §. 21. Závazek daňový str. 97.

Daň zakládá se na veřejnoprávním závazku (obligaci) 97. Subjekty daňové, aktivní a passivní. Závazkovatelná skutečnost — objekt daně. Schema závazkovatelných skutečností 98. Formální subjekt

(passivní) nemá vždy býti skutečným poplatníkem; přesouvání, prvý plátc, destinatář, nositel daně 99. Jednotka daňová; sazba daňová; daň kvotová a daň repartiční; sazba proporcionalní a progresivní 100. Katastr daňový 102.

§. 22. Historické principy daňové . . . str. 102

Které příčiny určují in concreto výběr objektů jest stanovení závazkovitých skutečností 102. Čtyřero hlavních kategorií těch příčin 103:

I. Rozsah finanční potřeby a časové trvání její 103. Válečnictví. Absolutné, relativné a kvalitativné množení daní 104.

II. Stav hospodářské činnosti občanův a hospodářských svazků společenských 106.

III. Způsob, kterým politikofinanční moc ze stavů a interestových skupin jest sestrojena a politikomravní idee, jež moc tu ovládají 107. Snaha vrstev politicky mocných po oddálení břemene daňového. Rozdílné vzezření soustavy daňové, určené rozdílným ustavením politikofinanční moci ve společnosti 108. Čtyřerý typ: feudální stát 109, absolutní stát 109, plutokracie 110, demokracie 111.

IV. Dosah výkonné moci finanční, pak stav a diktáty ekonomiky a techniky správy finanční 112. Historický význam stoupající moci a technické dokonalosti správy (repartice — daň kvotová; obecná poruka; pacht daňový) 114. Ekonomika a nepřímé daně spotřební 117.

§. 23. Soustava daňová . . . str. 119.

Mnohost daní 119. (Daň jediná; historické fáse myšlenky té) 120. Roztřídění (klasifikace) daní 123.

A. Podle způsobu ukládání a vybírání:

I. daně přímé 123; trojí druh jejich.
1. katastrové. 2. obchodové. 3. spotřební.

II. Nepřímé daně (spotřební) 125; vznik daní nepřímých.

B. Podle způsobu vyhledávání a rozpoznávání pramene daňového.

I. Daně katastrové 128.

II. Daně spotřební a obchodové 129.

Nesnáze názvoslovné, protože i pro tyto dva druhy užíváno názvu přímá a nepřímá daň 131. Praktický význam, který má trvání těchto rozdílných způsobů daně 132.

(Klasifikace Wagnerova) 137.

Souhrn 136.

Rozbor přímých daní katastrových 139.

Daň subjektová, daň důchodová 139. Daň objektová, daně výnosové 140. Praktický význam těchto rozdílných forem (Schäffle) 142.

Daně užších obcí 146.

§. 24. Spravedlivost daňová str. 147.

Spravedlivost po mravních zásadách křesťanských 147. Historický postup spravedlnosti daňové 148. Moderní pojmání spravedlnosti daňové; požadavek všeobecnosti, požadavek rovné míry. V čem hledati uspokojivý, rovný poměr? 150. Argumentace Schmollerova 151; spravedlnost nejen v rozdělení břemene, nýbrž i v rozdělení výhod daňových 153.

I. Názor staroliberální a jeho důslednosti finančno-politické 153: všeobecnost daně, přesná poměrnost daně k důchodu; sprostění drobných důchodů, větší obložení fundovaného důchodu 159.

II. Názor sociálně-politický a jeho důslednosti finančno-politické 160. Rovnoměrnost obětí daňových, daň progressivní 162; zásadní opuštění všeobecnosti 163. Rozdílné způsoby progressivní míry daňové 164.

Postavení obou názorů k moderní praxi finanční 168; hojnost cílů společných 170.

Zvláštní daně k určitým účelům 171. Daně policejní 171.

§. 25. Přesouvání daní str. 172.

A. Pojem přesouvání 173; I. výklad znaků pojmových 173; II. přesouvání jakožto druh sprostovacích zápasů 176; ostatní formy toho zápasu. III. Klasifikace přesunů 178.

B. Podmínky nepřesunutelnosti daní 180. Účinky rovnoměrné daně důchodové 181; vztah její k výrobě 182. Rovnoměrnost podmínkou nepřesunutelnosti.

C. Podmínky přesunutelnosti daní 183. Význam a účinky nerovnoměrnosti při důchodové dani 184; snaha po uniknutí z nerovnoměrného obtížení a překážky, jež snažení to maří 185; amortisace daně 187. Daň nepřímá 190; jest částí nákladu výrobního a tudíž musí býti přesunuta v té míře, ve které vůbec cena musí uhraditi výrobní náklad statků 191. Daň výnosová 192.

Konečný výsledek a direktiva finančno-politická 192.

§. 26. Tak zvané nejvyšší zásady daňové str. 193.

Posouzení takovýchto »nejvyšších zásad« 193. — Adam Smith 193. — Adolf Wagner 194. — Coste 196. — Schäffle, Sax a j. 197.